

26. august 2005

BØRNERÅDETS SVAR PÅ HØRING OM UDKAST TIL VEJLEDNING OM SÆRLIG INDSATS FOR BØRN OG UNGE

Det er Børnerådets holdning, at omskrivningen af vejledningen generelt følger godt op på de ændringer i lov om social service, som anbringelsesreformen har affødt, m.h.p. at

- skabe større kontinuitet i det anbragte barns liv
- styrke en tidlig opsporing af børn med særlige behov gennem øget opmærksomhed på søskende
- øge inddragelsen af barnet
- styrke relationer til familie og netværk
- styrke skolegang og uddannelse
- styrke barnets og den unges retssikkerhed
- styrke information til barnet

Det har imidlertid ikke været nemt, at gennemgå vejledningen med den længde den har fået, idet vi både har savnet en indholdsfortegnelse og en læsevejledning om, hvor de væsentlige ændringer er sket.

Specifikke kommentarer

Vedr. pkt. 9.

I sit høringssvar til lovforslaget om anbringelsesreformen foreslog Børnerådet, at vejledningen henviser til, at den kommunale børne- og ungepolitik skal leve op til FN's Børnekonvention. Dette forslag gentages her, i Danmark kun kan leve op til konventionen, hvis ikke kun regler, men også implementering af regler lever op til konventionen. Kommuner har en helt afgørende rolle her. Konventionen i sig selv udgør også et godt redskab til udvikling af en børne- og ungepolitik.

I 3. afsnit. bør også sundhedsplejens rolle i den forebyggende indsats nævnes, da det er vores opfattelse, at den spiller en meget vigtig rolle.

Processen med at udarbejde en børne- og ungepolitik bør også have et brugeraspekt. Det bør nævnes at kommunen bør inddrage børn og unge selv i udviklingen af deres børne- og ungepolitik.

Vedr. pkt. 10.

Sidst i 4. afsnit bruges "mål om, at der i en bestemt andel af sagerne skal gennemføres familierådslagning" som eksempel på fastsættelse af kvantitative mål. Børnerådet finder, at det er et uheldigt eksempel, idet

familierådslagning skal tages i anvendelse, hvor det er relevant og ikke for at opfylde et bestemt kvantitativt mål.

Vedr. pkt. 16.

Ret til rådgivning er vigtig, men at kende til rettigheden og de konkrete muligheder er lige så vigtig. Børnerådet vil derfor foreslå, at spørgsmålet om rådgivningens tilgængelig for børn og unge behandles under dette punkt. Herunder, at kommunerne anbefales at orientere børn og unge i kommunen om h.h.v. deres ret til rådgivning og om de konkrete muligheder kommunen tilbyder dem.

Vedr. pkt. 21, sidste afsnit, 1. linie.

Sundhedsplejen bør nævnes i opremsningen på linie med daginstitutioner og skoler.

Vedr. pkt. 22.

2. afsnit: Det er nu mere klart præcisering, at sagsbehandlere der er i kontakt med voksne med særlige problemer (psykisk, misbrug mv.) skal være opmærksomme på hvorledes evt. børn trives og det er Børnerådet meget tilfredse med. Vi finder det imidlertid vigtigt at en lignende præcisering bør være i vejledningen på voksenområdet og vil forslå, at dette indføres ved næste revision af vejledningen.

3. afsnit: Børns ophold i fængsler bør nævnes i opremsningen af, hvor kommunernes tilsynsforpligtelse også gælder.

5. afsnit: Vi er uforstående overfor formuleringen af, at børn på asylcentre "hører" under udlændingemyndigheder. Ifølge afsnit 3 gælder kommunens tilsynsforpligtelse også asylcentre. På linie med børn på krisecentre, på døgninstitutioner, i daginstitutioner mv. har det nære personale det daglige ansvar, men det ændre ikke på tilsynsforpligtelsen. Formuleringen "høre under" kan give indtryk af at tilsynsforpligtelsen alligevel ikke gælder helt på asylcentre.

Vedr. pkt. 23.

Det er klart en styrkelse af vejledningen, at spørgsmålet om tilsyn med børn, som opholder sig hos en samværsforældre nu behandles eksplicit, Børnerådet finder imidlertid ikke, at handlemulighederne ifølge vejledningen skaber tryk omkring børn i problematiske samværssituationer.

For det første bør det præciseres at en kommune selvfølgelig er forpligtet til at gribe ind i en konkret samværssituation, evt. ved en akut fjernelse (evt. hjembringelse til forældremyndighedsindehaveren) af barnet, hvis situationen er af en så alvorlig karakter.

For det andet fremstår forslagene til hvorledes en "samværskommune" kan igangsætte foranstaltninger efter § 40, som gode ideer, men umiddelbart for uforpligtende og urealistiske. Samspillet mellem statsamt, hjemkommune og samværskommune omkring problemfyldt samværsager er en vigtig problemstilling, som vil vokse sig større i fremtiden. Derfor vil vi foreslå at der udvikles og beskrives mere forpligtende samarbejdsrelationer mellem de 3 parter.

Endelig giver vejledningen ingen retningslinier for hvorledes kommunen skal forholde sig i situationer, hvor børn ikke vil deltage i samvær. Det er Børnerådets generelle holdning at børn ikke skal tvinges i samvær.

Vedr. pkt. 29.

Teksten i pkt. 29 giver udtryk for at informationer kan udveksles mere uhindret end Børnerådet finder at Retsplejelovens § 115 b faktisk giver mulighed for. Vi foreslår derfor i linie 7 efter "kriminalitetsforebyggende sigte, at der tilføjes:

"Myndighederne bør som hovedregel sikre, at forældrene og den unge er indforståede med, at der som led i samarbejdet udveksles de fornødne oplysninger. Retsplejelovens § 115 b kan kun anvendes i de tilfælde, hvor det i forbindelse med det kriminalitetsforebyggende samarbejde viser sig, at der er tale om børn og unge, der er alvorligt truede af kriminalitet."

Efter afsnittets sidste linje bør tilføjes: "Det bemærkes her særligt, at myndighederne efter bestemmelsen i § 115 b ikke er forpligtede til at udveksle de nævnte oplysninger."

Vedr. pkt. 31.

Det er en styrkelse af vejledningen at samarbejdet mellem statsamter og kommuner får sit eget afsnit. Jf. dog vores kommentarer under pkt. 23.

Vi savner dog, at vejledningen forholder sig til hvorledes kommune og statsamt kan samarbejde til barnets bedste omkring "almindelige" forældremyndigheds- og samværsager. F.eks. hvordan kan statsamterne gøre brug af den viden om barnet som daginstitutionen og skolen har?

Vedr. pkt. 51.

Børnerådet anførte i sit høringssvar til lovforslaget om anbringelsesreformens §38, at vi savnede daginstitutionen i opremsningen af, hvad en §38 undersøgelse altid skal indeholde. Dette ønske blev ikke imødekommet. Vi er meget uforstående over, at

barnets fungerer i daginstitutionen heller ikke omtales i vejledningen. Det bør nævnes under pkt. 6 Andre relevante forhold.

Vedr. pkt. 65.

Afsnittet sætter udmærket fokus på den balance der skal herske, hvor barnet skal høres og kunne give udtryk for sin opfattelse af sin situation, samtidig med at barnet ikke skal have ansvar for de beslutninger der træffes. Som led i at forebygge, at barnet ikke i situationer, hvor dets egen mening ikke følges, står tilbage med en oplevelse af ikke at være blevet hørt, finder vi det vigtigt at kommunerne forpligtes på direkte at orientere barnet og begrunde overfor det den endelige beslutning/afgørelse.

Vedr. pkt. 68.

Afsnittet lægger op til at kommunerne selv skal informere børn, hvis de bliver "opmærksom" på at forældrene ikke magter eller evner at fortælle deres børn om en foranstaltning som iværksættes. På baggrund af at mange anbragte børn giver udtryk ikke være informeret, finder Børnerådet det vigtigt at kommunen bliver forpligtet på at sikre sig at barnet bliver informeret.

Vedr. pkt. 84.

Børnerådet finder afgrænsningen af den kreds af personer, der kan få gavn af garantien, for snæver. Omkring 3000 unge på landsplan skønnes at have et stofmisbrug, der kræver socialpædagogiske tilbud. Et antal af dem er på grænsen til et behandlingskrævende misbrug og vil ikke blive opdaget endsige modtage hjælp i tide, bl.a. fordi disse unge erfaringsmæssigt har ganske svært ved at erkende misbruget og derfor ikke af egen drift søger hjælp. Blandt dem vil endvidere være en betragtelig del, der står i kø til psykiatrisk behandling.

Vedr. pkt. 98.

Børnerådet er meget tilfreds med, at det som noget nyt her fremhæves at det anbragte barn eller børn som skal anbringes også kan få en kontaktperson eller personlig rådgiver.

Vedr. kapitel 4.

Børnerådet vil udtrykke generel tilfredshed med den større vægt som vejledningen lægger på udarbejdelse af handleplaner for børn og unge som begår kriminalitet.

Vedr. pkt. 131.

2. afsnit. Bemærkningen "De unge har ikke brug for flere professionelle,..." hører ikke hjemme i en vejledning. I stedet bør muligheden for at anvende ulønnet netværksarbejde præsenteres som et supplement til brugen af personlig rådgiver eller en kontaktperson.

Vedr. pkt. 176.

Den optrykte tekst til § 59.a. er en forældet tekst, idet der skal stå 6 måneder i stedet for 3 måneder.

Vedr. pkt. 180.

Da udviklingen går i retning af, at anerkende børns ret til at udtale sig uafhængig af alder i de sociale sager, finder Børnerådet det meget uambitiøst, at vejledningen ikke lægger op til at understøtte en udvikling i retning af også at lade børn under 12 år udtale sig til udvalget. Vejledningen burde opfordre hertil og give gode råd til udvikling mødeformer i udvalget, hvor børn under 12 år også vil kunne udtale sig.

Vedr. pkt. 203.

2. afsnit. Børnerådet har noteret sig, at rådets tidligere anbefaling om, at det anbragte barn bør have mulighed for at kunne komme i kontakt med sin sagsbehandler ved at have sagsbehandlerens telefonnummer. Vi vil dog anbefale at ordet "større" slettes, da det vil have en begrænsende funktion.

4. afsnit: Børnerådet har også med tilfredshed noteret sig præciseringen af, at samtaler i forbindelse med tilsyn af anbragte, som udgangspunkt skal foregå uden anbringelsesstedets voksne.

Vedr. pkt. 212.

Afsnit. 4: Børnerådet har med tilfredshed noteret sig præciseringen af, at der kan være behov for særlige tiltag, hvis forældrene ikke taler dansk.

Vedr. pkt. 228.

De sidste to afsnit: Børnerådet savner en præcisering af, at de anbragte barn skal høres i forbindelse med sager om hjemtagelse.

Vedr. pkt. 319

Linien over de sidste 3 pinde: fejl, idet "(Klageberettiget: forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år (skal

ændres til 12 år!)”.

Klaus Wilmann, formand

Bente Ingvarsen, sekretariatschef